

RAPORT DE MONITORIZARE

Planul de acțiuni pentru anii 2019–2020 cu privire la rezultatele atinse în implementarea activităților planificate pentru anul 2019, în baza Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011 – 2020

Alianța Organizațiilor pentru
Persoane cu Dizabilități
din Republica Moldova

Raport de monitorizare al Planului de acțiuni pentru anii 2019 – 2020 cu privire la rezultatele atinse în implementarea activităților planificate pentru anul 2019, în baza Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011 – 2020

Acest raport este realizat de Centrul „Speranța”, organizație membră al Alianței Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova, în cadrul Proiectului „Parteneriate naționale și implicare locală pentru incluziune persoanelor cu dizabilități” cu suportul Fundației Est-Europene în parteneriat cu Centrul „Parteneriat pentru Dezvoltare”, din resursele acordate de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și Guvernul Suediei. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al donatorilor.

Cuprins

Abrevieri	3
Sumar	4
Summary	5
Introducere	6
Metodologie	7
Capitolul 1. Descrierea implementării acțiunilor	8
Domeniul I: Cadrul normativ-metodologic și științific de dezvoltare a educației incluzive	8
Domeniul II: Capacități instituționale și umane în domeniul educației incluzive	18
Domeniul III: Reforma sistemului rezidențial de îngrijire a copilului	28
Domeniul IV: Participarea copiilor	33
Domeniul V: Monitorizare, evaluare, mediatizare în procesul dezvoltării educației incluzive	36
Concluzii	46
Recomandări	46

Abrevieri

AOPD	AOPD Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova
APC	Administrația publică centrală
APL	Administrația publică locală
CD	Cadru didactic
CDS	Cadru didactic de sprijin
CES	Cerințe educaționale speciale
CMI	Comisia multidisciplinară intrașcolară
CRAP	Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică
CREI	Centrul de resurse pentru educația incluzivă
DGE	Direcția Generală Educație
EI	Educație incluzivă
HG	Hotărâre de Guvern
MECC	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
OLSDÎ	Organul local de specialitate în domeniul învățământului
ONG	Organizație neguvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
SAP	Serviciul de asistență psihopedagogică
UNICEF	Fondul pentru Copii al Națiunilor Unite (United Nations Children's Fund)

Sumar

Acest raport de monitorizare al Planului de acțiuni pentru anii 2019 – 2020 cu privire la rezultatele atinse în implementarea activităților planificate pentru anul 2019, în baza Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011 – 2020 are ca scop sporirea rezultatelor partenerilor de implementare a planului sus menționat și identificarea soluțiilor eficiente de realizare a rezultatelor scontate atât la nivel național cât și local.

Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2011-2020 a urmărit să contribuie la realizarea misiunii prioritare a educației, a asigurării egalității de șanse și accesului la educație de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și pașii sistemului educațional, prin realizarea unui set de obiective generale și specifice. Programul creează cadrul normativ pentru a asigura condițiile adecvate pentru crearea unui mediu educațional prietenos și accesibil, capabil să răspundă nevoilor tuturor copiilor. În plus, stabilește responsabilitățile autorităților centrale și locale și ale instituțiilor educaționale în promovarea incluziunii. Fiind în ultima etapă de implementare a acestui program, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, și-a propus îndeplinirea obiectivelor stipulate în program prin elaborarea și implementarea Planului de acțiuni pentru anii 2019 – 2020 pentru implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011 – 2020.

Baza informațională pentru monitorizare a fost formată din datele prezentate de instituțiile publice cu privire la realizarea acțiunilor planificate, colectarea de date adiționale prin demersuri la autoritățile și instituțiile responsabile dar și datele și informațiile colectate de echipa de monitorizare, prin intermediul interviurilor și studiilor de caz.

În cadrul acestui raport au fost supuse monitorizării și analizei 37 de sub-acțiuni care au avut termenul de realizare până la finele anului 2019 sau o dată anterioară, astfel 20 dintre aceste sub-acțiuni au fost realizate în termenii stabiliți, 16 sub-acțiuni sunt în curs de realizare dar au termen depășit, o sub-acțiune nu este realizată.

După analiza datelor acumulate putem constata că:

- *Raportul de activitatea al MECC pentru anul 2019 nu include toate rezultatele privind Planul de acțiuni 2019 a PNEI conform Ordinului 521 din 2019*
- *Datele din diferite rapoarte publicate diferă sau includ parțial informația privind rezultatele obținute;*
- *Planul de acțiuni nu prezintă costurile planificate și în cazurile determinate exact partenerii responsabili pentru anumite acțiuni*
- *Rapoartele analizate la acțiunile specifice nu prezintă rezultate în raport cu indicatorii planificat.*
- *Rapoartele analizate nu fac referință la rezultatele atinse prin implicarea tuturor partenerilor de implementare: organizațiile societății civile.*
- *Rapoartele analizate nu fac referință la rezultatele atinse prin implicarea tuturor partenerilor de implementare: organizațiile societății civile.*

Summary

This Report on monitoring of the 2019-2020 Actions Plan concerning the results achieved in the course of implementation of activities scheduled for 2019, as based on the 2011-2020 Programme of Inclusive Education Development in the Republic of Moldova, is aimed to improve results of the partners in implementation of the above plan, and to identify efficient solutions for realisation of expected results both at the national and local levels.

Implementation of the 2011-2020 Programme of Inclusive Education Development had to contribute to realisation of the top-priority mission of education, and to assurance of equality of chances and access to high-quality education for all children, young people and adults at any levels and steps of the educational system, through achievement of a range of general and specific objectives. This Programme sets the regulatory framework aimed to ensuring the adequate conditions for creation of a friendly and accessible educational environment that will respond to needs of any and all children. Moreover, this Programme sets the duties of central and local authorities and of educational establishments when they promote the inclusion. The Ministry of Education, Culture and Research, which is at the last stage of implementation of this Programme, proposed to achieve the objectives as stipulated therein, through development and implementation of the 2019-2020 Actions Plan for implementation of the 2011-2020 Programme of Inclusive Education Development in the Republic of Moldova.

The informational basis for monitoring was formed of the data provided by the public establishments and related to realisation of scheduled actions, collection of extra data via motions lodged to responsible authorities and establishments, or via data and information collected by the monitoring team, in the course of interviews and case studies.

In this report, there were monitored and analysed 37 sub-actions with the realisation deadline till the end of 2019 or even earlier. So, 20 of such sub-actions were fulfilled in due time, 16 sub-actions are still in the process of realisation but exceed the time frames set. One more sub-action was not realised.

After we analysed the collected data, we may state that:

- *The 2019 Activities Report of the Ministry of Education, Culture and Research does include all results concerning the 2019 Actions Plan of the National Programme of Inclusive Education, according to Order no.521 of 2019,*
- *The data from different published reports differ or partially include the information about the achieved results,*
- *The Actions Plan does not provide the scheduled costs or, in specifically determined cases, the partners that are responsible for those or other actions,*
- *The reports analysed in respect of specific actions does not include the results as correlated with the scheduled indicators,*
- *The analysed reports do not invoke the results achieved due to engagement of all implementation partners: civil society organisations,*
- *The analysed reports do not invoke the results achieved due to engagement of all implementation partners: civil society organisations.*

Introducere

Diversele schimbări de ordin economic și sociocultural au generat, atât în țările dezvoltate, cât și în cele în curs de dezvoltare, fenomenul de excludere a copiilor din procesele educaționale și sociale, datorate inegalității și segmentării populației. Excluderea socială ține în mod tradițional de sărăcia ce implică un număr tot mai mare de cetățeni care nu participă la viața socială, nu au acces la serviciile de bază și rețelele sociale, fiind sortiți să trăiască sub nivelul demnității și egalității de care trebuie să se bucure orice individ. Educația incluzivă este o abordare și un proces continuu de dezvoltare a politicilor și practicilor educaționale, orientate spre asigurarea oportunităților și șanselor egale pentru persoanele excluse/marginalizate de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare și educație, în condițiile diversității umane.

Pentru realizarea prevederilor Convenției Internaționale cu privire la drepturile copilului, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.408-XII din 12 decembrie 1990, Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificate de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr.166 din 9 iulie 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.126-128, art.428), Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități (2010-2013), aprobată prin Legea nr.169 din 9 iulie 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.200-201, art.660), Strategiei naționale privind protecția copilului și familiei, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.727 din 16 iunie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.126-131, art.774), Strategiei naționale și a Planului de acțiuni privind reforma sistemului rezidențial de îngrijire a copilului pe anii 2007-2012, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.784 din 9 iulie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.103-106, art.823), cu modificările ulterioare, Strategiei naționale „Educație pentru toți”, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.410 din 4 aprilie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.70-72, art.441) și în conformitate cu Planul de activitate al Guvernului pentru anul 2010, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.194 din 18 martie 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.39-40, art.253), la data de 11 iulie 2011 a fost aprobat prin Hotărâre de Guvern, Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pe anii 2011 – 2020.

Scopul Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2011-2020 a urmărit să contribuie la realizarea misiunii prioritare a educației, a asigurării egalității de șanse și accesului la educație de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și pașii sistemului educațional, prin realizarea unui set de obiective generale și specifice. Programul creează cadrul normativ pentru a asigura condițiile adecvate pentru crearea unui mediu educațional prietenos și accesibil, capabil să răspundă nevoilor tuturor copiilor. În plus, stabilește responsabilitățile autorităților centrale și locale și ale instituțiilor educaționale în promovarea incluziunii.

Fiind în ultima etapă de implementare a acestui program, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, își propune prin îndeplinirea obiectivelor stipulate în program prin elaborarea și implementarea Planului de acțiuni pentru anii 2019 – 2020 pentru implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011 – 2020.

Acest raport prezintă rezultatele monitorizării privind rezultatele atinse în implementarea activităților planificate pentru anul 2019 din Planului de acțiuni pe anii 2019 – 2020 aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. nr.521 din 15.05.2019 cu privire la rezultatele atinse în implementarea activităților planificate pentru anul 2019, în baza Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011 – 2020.

Metodologie

Monitorizarea a fost realizată în perioada: iulie-noiembrie 2020. Pentru realizarea acestui raport elaborarea de monitorizare au fost utilizate câteva metode și instrumente de colectare și analiză a datelor.

Analiza și studierea documentelor publicate:

- Raportului de activitate MECC pentru anul 2019;
- Raportul cu privire la realizarea în anul 2019 a Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022;
- Raportul doi și trei, privind implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități;
- Raportul "Evaluarea comună a Implementării programului de Educație incluzivă 2011 – 2020" UNICEF 201
- Răspunsurile oficiale ale autorităților
- Colectarea de date adiționale prin demersuri la autoritățile și instituțiile responsabile;
- Interviuri cu părinții copiilor cu CES care învață în ciclul I și II;
- Studiul de caz al raionului Anenii Noi, cu referire la rezultatele atinse în implementarea activităților planificate pentru anul 2019, stipulate în Planului de acțiuni pe anii 2019 – 2020 aprobat prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr.521 din 15.05.201

Capitolul 1. Descrierea implementării acțiunilor.

Domeniul I: Cadrul normativ-metodologic și științific de dezvoltare a educației incluzive

Obiective:

1. Evaluarea necesităților în domeniu
2. Dezvoltarea cadrului normativ și metodologic în scopul asigurării calității și sustenabilității educației incluzive

Acțiunea 2: Elaborarea și/sau revizuirea/actualizarea actelor normative în sistemul de învățământ în scopul asigurării dezvoltării și promovării educației incluzive

Termen de realizare: Trimestrul III-IV 2019

Responsabili: Ministerul Educației Culturii și Cercetării;

Parteneri: Organele locale de specialitate în domeniul învățământului

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
2.2.Elaborarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei multidisciplinare intrașcolare	Regulament aprobat	În baza informației publice, prezentate pe pagina web a MECC, această activitate a fost realizată prin Anexa la Ordinul nr. 683 din 03 iunie 2019. Regulamentul-cadru al Comisiei multidisciplinare intrașcolare din instituția de învățământ primar, secundar, ciclul I și II ¹	În baza rezultatelor prezentate în raport considerăm activitatea realizată în termen
2.3 Elaborarea Indicatorilor privind evaluarea calității dezvoltării educației incluzive la nivel de instituție educațională	Indicatori aprobați	Conform informației din răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din	Conform datelor oferite de MECC <i>putem constata că această sub acțiune este implementată</i>

¹ https://mecc.gov.md/sites/default/files/anexa_la_nr._683_din_03.06.2019.pdf

(pe niveluri de învățământ)		21.09.2020, se specifică că indicatorii sunt în proces de elaborare și pilotare.	<p>cu termen întârziat, dar fiind faptul că elaborarea indicatorilor privind evaluarea calității dezvoltării educației incluzive la nivel de instituție educațională (pe niveluri de învățământ) a fost trimetrul IV al anului 2019.</p> <p>În curs de realizare, termen depășit.</p>
2.4 Elaborarea modificărilor la Regulamentul -cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului raional/municipal de Asistența psihopedagogică (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.732 din 16 septembrie 2013), în scopul racordării numărului de specialiști în cadrul Serviciului la numărul populației de copii din teritoriul administrat	Completări și modificări elaborate	Conform informației din răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, Regulamentul - cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului raional/municipal de Asistența psihopedagogică este în proces de elaborare	<p>Deoarece termenul de realizarea a acestei sub- acțiuni a fost trimestrul IV al anului 2019, putem constata că termenul de implementare este întârziat</p> <p>În curs de realizare, termen depășit.</p>
2.5 Elaborarea formulei de finanțare per copil în învățământul preșcolar, cu	Formulă elaborată	În urma analizei informației prezentate în rapoartele activitate ale MECC pentru perioada monitorizată, formula de finanțare per copil în	Conform informației prezentate în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului

<p>coeficienți de ajustare pentru incluziunea copiilor cu dizabilități</p>		<p>Învățământul preșcolar, cu coeficienți de ajustare pentru incluziunea copiilor cu dizabilități nu a fost elaborată.</p>	<p>"Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, sunt specificate anumite progrese pentru elaborarea formulei de finanțare per copil în învățământul preșcolar, cu coeficienți de ajustare pentru incluziunea copiilor cu dizabilități și anume;</p> <p>În anul 2016 cu suportul UNICEF, de către "PriceWaterhouseCoopers", România, a fost elaborat studiul "Evaluarea sistemului de învățământ preșcolar și definirea metodologiei de determinare a costului pentru serviciile educaționale și de îngrijire a copilului în Republica Moldova " informațiile fiind colectate pe un eșantion reprezentativ de 1453 de grădinițe. Raportul conține o analiză a indicatorilor financiari și non-financiari, inclusiv analiza evoluției cheltuielilor pentru serviciile de educație și de îngrijire a copiilor și tendințele</p>
--	--	--	--

			<p>pronozate pentru anul 2015-2020. În iunie 2019 patru modele de Formule de finanțare au fost prezentate și discutate în cadrul unui atelier de lucru.² Modelele de finanțare propuse promovează transparență, imparțialitatea, echitate, eficiență și eficacitate în alocarea banilor publici în sistemul de educație timpurie. Formulele prezentate de către echipa de experți, constituită din specialiști din Canada și Republica Moldova, au prezentat soluții de distribuire echilibrată a finanțelor pentru instituțiile de educație preșcolară din mediul rural și urban, pentru instituțiile cu capacitate mică și mare, pentru instituțiile cu program de lucru diferit (9 ore, 10,5 ore, 12 ore). Una dintre cele patru formule de finanțare prezentate prevede</p>
--	--	--	--

² <https://mecc.gov.md/ro/content/transparența-imparțialitate-eficiența-si-eficacitatea-finanțarea-sectorului-prescolar-din>

			<p>coeficienți normativi specifici de finanțare pentru incluziunea educațională a copiilor cu cerințe educaționale speciale pe parcursul anului 2020 urmează să fie elaborat cadrul legislativ-normativ pentru pilotarea formulei, iar din 2021 - pilotarea formulei în 2-3 raioane/municipii.</p> <p>De asemenea, cu sprijinul Reprezentanței UNICEF în Republica Moldova au fost organizate 4 seminare tematice în problematica „Managementul finanțelor publice în instituțiile de învățământ preșcolar” (1 - republican cu participarea specialiștilor din cadrul direcțiilor raionale/municipale de finanțe din 10 APL și 3 raionale, cu participarea primarilor/viceprimarilor, contabililor din cadrul APL-1 și a managerilor din IET din 4 raioane Sângerei, Călărași, Cantemir și</p>
--	--	--	--

			<p>Nisporeni (martie-mai 2019). În total au participat 120 de persoane.³</p> <p><i>Ținând cont de faptul că Elaborarea formulei de finanțare per copil în învățământul preșcolar, cu coeficienți de ajustare pentru incluziunea copiilor cu dizabilități a fost trimestrul IV al anului 2019, implementarea acestei sub acțiuni o apreciem ca una în proces de realizare cu termen depășit.</i></p>
2.6 Elaborarea coeficienților de ajustare a formulei de finanțare per copil, în scopul asigurării incluziunii copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul general școlar	Coeficienți elaborați	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, se specifică că elaborarea coeficienților de ajustare a formulei de finanțare per copil, în scopul asigurării incluziunii copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul general școlar sunt în proces de implementare	<p><i>Putem constata că această sub acțiune este în proces de realizare cu termen depășit, dar fiind faptul că termenul de realizare a fost trimestrul IV al anului 2019.</i></p>

³ https://mecc.gov.md/sites/default/files/raport_de_activitate_al_mecc_pentru_anul_2019.pdf

Comentarii:**Acțiunea 3:** Elaborarea suporturilor metodologice necesare în procesul dezvoltării educației**Termen de realizare:** Trimestrul IV 2019**Responsabil:** Ministerul Educației Culturii și Cercetării**Parteneri:****Costuri de implementare (mii lei):** În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
3.1 Elaborarea suportului metodologic "Strategii de lucru în clasa în care sunt incluși copii cu cerințe educaționale speciale"	Suport metodologic aprobat Suport metodologic publicat on-line	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, se notează că suportul metodologic "Strategii de lucru în clasa în care sunt incluși copii cu cerințe educaționale speciale" este în proces de implementare	<i>Dat fiind faptul că suportul metodologic "Strategii de lucru în clasa în care sunt incluși copii cu cerințe educaționale speciale" este menționat în raportul MECC pentru anul 2019 că a fost elaborat și aprobat, însă nu a fost identificat pe pagina web a instituției sau în alte surse oficiale.</i> <i>Putem afirma că implementarea acestei sub acțiuni este cu termen întârziat</i>
3.2. Elaborarea suportului metodologic privind incluziunea copiilor cu dizabilități severe în	Suport metodologic aprobat Suport metodologic publicat on-line	Conform informației menționate în Raportul doi și trei, combinate, de stat al Republicii Moldova privind implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități ⁴ a fost elaborat și	Ghidul metodologic privind incluziunea educațională a copiilor cu dizabilități severe, menționat în raportul Statului privind implementarea Convenției ONU nu a fost publicat, iar conform informației în răspunsul MECC

⁴ <https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2020/10/Raport-II-si-III-implementare-Conventie-ONU-drepturile-persoanelor-cu-dizabilit%C4%83%C8%9Bi-rom.pdf>

învățământul general		aprobat Ghidul metodologic privind incluziunea educațională a copiilor cu dizabilități severe (Decizia Consiliului de administrație al Consiliul Republican de Asistență Psihopedagogică din 20.12.2019).	Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, acesta este în proces de definitivare. Astfel este dificil sa stabilim gradul de realizare a acțiunii date.
3.3. Elaborarea suportului metodologic privind incluziunea copiilor/tinerilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul profesional tehnic	Suport metodologic aprobat Suport metodologic publicat on-line	În baza informației publice prezentate pe pagina web a MECC, au fost elaborate și aprobate Reperele metodologice privind incluziunea educațională în învățământul profesional tehnic (Ordinul MECC nr. 1430/2018 ⁵ , modificat prin Ordinul MECC nr. 1486/2019) și Sugestii metodologice privind desfășurarea procesului educațional din perspectiva educației incluzive în instituțiile de învățământ profesional tehnic în anul de studii 2020-202 (scrisoarea MECC nr. 0312-0915462 din 07.10.2020).	Acțiunea calificată realizată
3.4 Elaborarea Reperelor metodologice privind elaborarea /adaptarea materialelor didactice pentru lucrul cu copiii cu cerințe educaționale speciale	Repere aprobate Repere publicate on-line	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, se notează că reperele metodologice privind elaborarea /adaptarea materialelor didactice pentru lucrul cu copiii cu cerințe	<i>Putem constata că această sub acțiune este implementată cu termen întârziat, dar fiind faptul că termen realizare a fost trimestrul IV al anului 2019</i> În curs de realizare, termen depășit.

⁵ https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordinul_1486_cu_anexe.pdf

		educaționale speciale sunt în proces de elaborare	
3.5. Elaborarea suportului metodologic privind orientarea profesională și ghidarea în carieră pentru tinerii cu cerințe educaționale speciale	Suport metodologic aprobat Suport metodologic publicat on-line	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, se notează că a fost elaborat studiul "Orientarea profesională a persoanelor cu dizabilități" ⁶ : Studiu / Angela Cucer; Min. Educației, Culturii și Cercetării al Rep. Moldova, Inst. de Științe ale Educației, - Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2019 (Tipogr. "PrintCaro"). - 96 p.: fig. color, tab. Bibliogr.: p. 68-73 (113 tit.). - 20 ex. ISBN 978-9975-48-155_7	Materialul prezentat în calitate de Suport metodologic privind orientarea profesională și ghidarea în carieră pentru tinerii cu cerințe speciale, reprezintă în sine un Studiu, astfel este dificilă stabilirea gradului de realizare a acțiunii date. Acțiunea se consideră Realizată cu recomandarea de a publica suportul metodologic privind orientarea profesională și ghidarea în carieră pentru tinerii cu cerințe educaționale speciale

Comentarii:

- Conform analizei informațiilor publice, am constatat că 2 din cele 5 sub-acțiuni stabilite pentru anul 2019 au fost realizate în termen și anume 3.3 Elaborarea suportului metodologic privind incluziunea copiilor/tinerilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul profesional tehnic și 3.5 Elaborarea suportului metodologic privind orientarea profesională și ghidarea în carieră pentru tinerii cu cerințe educaționale speciale
- Suportul metodologic privind incluziunea copiilor/tinerilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul profesional tehnic și studiul "Orientarea profesională a persoanelor cu dizabilități". Ultimul acordează mai mult aspectul de cercetare a situației și mai puțin partea de suport metodologic.
- Alte 3 sub-acțiuni planificate pentru anul 2019, sunt în proces de implementare, ceea ce înseamnă ca au un termen întârziat de realizare.
- Datele oferite de autorități în rapoarte și răspunsuri la demersuri diferă, precum și lipsesc publicațiile produselor menționate la acțiunile reflectate, fapt care face dificilă determinarea gradului de realizare a

⁶ https://ise.md/uploads/files/1576671200_orientarea_profesionala_a_persoanelor_cu_dizabilitati.pdf

Acțiunea 4: Fundamentarea științifică a dezvoltării educației incluzive și promovarea inovării în domeniu

Termen de realizare: Trimestrul IV 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării

Parteneri: Instituțiile de învățământ superior

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
4.2. Proiectarea și realizarea cercetărilor aplicative în scopul asigurării dezvoltării continue și a consolidării educației incluzive	Nr. proiecte/ programe elaborate	<p>Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, MECC a fost elaborat un sumar de cercetări - Educația incluzivă: dimensiuni, provocări, soluții", Conferință științifico-practică internațională (5; 2019; Chișinău), Educația incluzivă: dimensiuni, provocări, soluții", Materialele Conferinței științifico-practice internaționale, Ed, a 5-a, 18 octombrie 2019. - Bălți: s. n., 2019 (Tipografia din Bălți) - 352 p.- 100 ex. ISBN 9,7 8-99,7 5 -33 02-8-2" ⁷</p>	<p>Lucrarea cuprinde sumar de cercetări în domeniu și este elaborată în cadrul Proiectului instituțional de cercetări aplicative „Optimizarea procesului educației incluzive prin formarea continuă a cadrelor didactice din ciclul preșcolar și primar" din cadrul direcției strategice 08.07: „Patrimoniul național și dezvoltarea societății", înscris în registrul de Stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul 15.817.06.25A. Proiectul a fost aprobat pentru finanțare pentru anul 2019 prin Legea bugetului de stat pe anul 2019, nr,303/2018</p> <p>Acțiunea este realizată</p>
Comentarii:			

⁷ https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Educatia_incluziva_dimensiuni_provocari_ed_5_2019.pdf

Lucrările științifice sint foarte importante pentru depășirea problemelor în procesul de incluziune educațională, astfel este indispensabilă promovarea cercetărilor, studiilor, rapoartelor elaborate.

Domeniul II: Capacități instituționale și umane în domeniul educației incluzive

Obiective:

1. Asigurarea calității și eficienței structurilor și serviciilor de educație incluzivă
2. Asigurarea calității formării inițiale și continue în domeniul educației incluzive

Acțiunea 5: Consolidarea capacităților instituționale pentru asigurarea educației incluzive de calitate

Termen de realizare: Trimestrul IV 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării, Organele locale de specialitate în domeniul învățământului

Parteneri: Organele locale de specialitate în domeniul învățământului

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
5.2 Elaborarea listei de dotări minime pentru instituția de învățământ general în scopul asigurării accesului și incluziunii copiilor cu cerințe educaționale speciale, în baza Standardelor minime de dotare a instituțiilor de învățământ general (pe tipuri de cerințe)	Listă aprobată	În baza informației furnizate de MECC, Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, MECC această listă este în proces de elaborare	<i>Putem constata că această sub acțiune este implementată cu termen întârziat, dar fiind faptul că termen realizare a Indicatorilor privind evaluarea calității dezvoltării educației incluzive la nivel de instituție educațională (pe niveluri de învățământ) a fost trimestrul IV al anului 2019, iar informație despre Standarde minime de dotare a instituțiilor de învățământ general nu au fost identificate;</i> În curs de realizare cu termen depășit
5.3 Dotarea instituțiilor de învățământ cu	Numărul instituțiilor dotate	În curs de realizare, termen depășit	Conform informației din răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20

<p>echipamente necesare pentru facilitarea învățării copiilor și tinerilor cu cerințe educaționale speciale/dizabilități fizice, mintale, intelectuale și senzoriale, pentru dezvoltarea unui mediu fizic accesibil și a unui proces educațional individualizat conform necesităților și potențialului de dezvoltare.</p>		<p>Din informația publică prezentată⁸ de MECC și solicitările de informații, putem constata că au fost întreprinse măsuri pentru dotarea instituțiilor de învățământ cu echipamente necesare pentru facilitarea învățării copiilor și tinerilor cu cerințe educaționale speciale/dizabilități totuși nu am identificat date statistice care prezintă numărul instituțiilor care au fost dotate.</p>	<p>din 21.09.2020, se specifică că în cadrul proiectului „Promovarea educației incluzive în Republica Moldova”, implementat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, cu sprijinul UNICEF, au fost realizate analize privind accesibilizarea procesului educațional pentru copiii cu dizabilități și propuse repere privind accesibilizarea instituțiilor de învățământ și adaptarea lor la necesitățile copiilor cu dizabilități, abordând acest proces din perspectiva diferitor contexte: fizic, social, tehnologic și didactic. Abordarea pune accent pe faptul că mediul educațional nu se referă numai la locația fizică, ci cuprinde toate resursele de învățare, tehnologiile, mijloacele de informare și conexiunile cu contextul/mediul mai larg societal. În perioada următoare agenda MECC și UNICEF cuprinde acțiuni de planificare și dezvoltare a conceptelor de accesibilizare.</p> <p>Proiectul Reforma Învățământului în Moldova" (PRIM), finanțat de Banca Mondială, care sprijină Programul de Reforme al Guvernului prin finanțarea activităților care consolidează calitatea educației și duce spre un sector al educației mai eficient, componenta finanțare adițională prevede dotarea a 100 de instituții de învățământ cu echipament specializat, precum și cu materiale speciale de învățare și predare pentru copiii cu CES și/sau dizabilități. Valoarea proiectului este de circa 160 mii lei. În cadrul PRIM a fost angajat un consultant</p>
---	--	--	---

			<p>internațional pentru a acorda asistență MECC în determinarea listei echipamentului specializat (dispozitive de tehnologii asistive) și materialelor de predare/învățare pentru elevii cu dizabilități și/sau CES pentru elaborarea specificațiilor tehnice pentru acest echipament.</p> <p><i>Putem constata că această sub acțiune este implementată cu termen întârziat, dar fiind faptul că termen realizare a Indicatorilor privind evaluarea calității dezvoltării educației incluzive la nivel de instituție educațională (pe niveluri de învățământ) a fost trimestrul IV al anului 2019.</i></p>
--	--	--	---

Comentarii:

- Din cele 2 sub-acțiuni planificate pentru a fi realizate până la finele trimestrului IV al anului 2019 nu a fost implementată nici una în termenii stabiliți.
- Indicatorii de progres acțiunea 5.3 sunt generali, fără indicarea numărului total de instituții necesar a fi dotate cu echipamente, astfel este dificil de stabilit dacă 100 de școli dotate cu echipamente este un indicatori semnificativ

Acțiunea 6: Evaluarea calității și eficienței serviciilor de educație incluzivă create în perioada 2011-2017

Termen de realizare: Trimestrul IV 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării

Parteneri: Organele locale de specialitate în domeniul învățământului

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
6.1 Evaluarea eficienței activității Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică	Raport publicat	Conform informației din răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, se specifică că evaluarea este în	<i>Deoarece termenul de realizarea a acestei sub acțiuni a fost trimestrul IV al anului 2019, putem constata că termenul de implementare este întârziat</i> În curs de realizare, termen depășit.

		proces de implementare	
6.4. Evaluarea modelelor/ practicilor de incluziune educațională a copiilor cu dizabilități de vârstă preșcolară și elaborarea recomandărilor pentru aplicarea la nivel de sistem	Raport publicat	Conform informației din răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, se specifică că evaluarea modelelor/ practicilor de incluziune educațională a copiilor cu dizabilități de vârstă preșcolară și elaborarea recomandărilor pentru aplicarea la nivel de sistem este în proces de implementare	<i>Putem constata că această sub acțiune este implementată cu termen întârziat, dar fiind faptul că termen realizare a Indicatorilor privind evaluarea calității dezvoltării educației incluzive la nivel de instituție educațională (pe niveluri de învățământ) a fost trimestrul III al anului 2019.</i> În curs de realizare, termen depășit.

Comentarii:

- Ce ține de evaluarea calității și eficienței serviciilor de educație incluzivă create în perioada 2011-2017, până în acest moment nu a fost publicat un raport de evaluare iar reieșind din informația oficială putem constata că nu au fost atinși indicatorii planificați până la finele anului 2019, iar implementarea acestei acțiuni are termen întârziat.

Acțiunea 7: Consolidarea capacităților personalului implicat în implementarea educației incluzive la diferite niveluri de învățământ

Termen de realizare: Trimestrul IV 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării

Parteneri: Instituțiile partenere, Instituțiile formatoare, Institutul de Științe ale Educației

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
7.1. Organizarea stagiilor de formare continuă a cadrelor didactice, titulare ale cursului Educație incluzivă,	Numărul stagiilor de Formare desfășurate		În raportul de activitate al MECC pentru anul 2019 se specifică că 10 instituții de învățământ superior implementează cursul Educație

aplicat cu titlu obligatoriu în formarea inițială a cadrelor didactice la nivel universitar	Numărul cadrelor didactice formate		incluzivă, peste 5000 de studenți beneficiari. Modulul se implementează de comun cu LUMOS Foundation. ⁹ Acțiunea este realizată
7.2. Organizarea formărilor în domeniul educației incluzive a cadrelor didactice din învățământul profesional tehnic	Numărul de formări (stagiilor, programelor) organizate Numărul cadrelor didactice formate	În conformitate cu Raportul MECC pentru anul 2019: În contextul experimentării implementării educației incluzive, cele 9 instituții de învățământ profesional tehnic incluse în programul pilot au beneficiat de formări, 45 de cadre didactice, reprezentanții SAP în număr de 3 persoane și reprezentanții CRAP 2 persoane Reperete metodologice privind educația	<i>În scopul sporirii accesului la formare profesională de calitate pentru elevii cu CES, MECC a emis Ordinul nr. 1430/2018, care prevede pilotarea incluziunii educaționale a elevilor cu CES în instituțiile de învățământ profesional tehnic în perioada octombrie 2018 - iunie 2020.</i> Acțiunea este realizată

⁹ https://mecc.gov.md/sites/default/files/raport_de_activitate_al_mecc_pentru_anul_2019.pdf

		<p>incluzivă în învățământul profesional tehnic, Ordinul MECC nr. 1486/2019¹⁰</p> <p>În contextul experimentării implementării educației inclusive, cele 9 instituții de învățământ profesional tehnic incluse în programul pilot au beneficiat de formări, iar în data de 08.11.2019 a fost organizată Conferința națională „Învățământul profesional tehnic incluziv”.</p>	
7.3. Asigurarea includerii modulelor/unităților de conținut în domeniul educației incluzive în programele de formare	Programe de formare actualizate	Conform informației din răspunsul MECC Nr.	MECC informează că în cadrul proiectului „Promovarea educației incluzive în Republica Moldova”, a elaborat termenii de referință pentru servicii de

¹⁰ https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordin_323_-_modificat_1550.pdf

<p>continuă a managerilor și cadrelor didactice de la toate nivelurile de învățământ</p>	<p>Numărul cadrelor didactice formate</p>	<p>03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, se specifică că în programele de formare continuă a managerilor și cadrelor didactice de toate nivelurile de învățământ este inclus obligatoriu modulul Educația incluzivă</p>	<p>consultanță pentru elaborarea propunerilor de ajustare a modulelor existente în Program și materialele de formare a cadrelor didactice și a cadrelor de conducere din prisma aspectelor legate de educația incluzivă, sensibilizare a dimensiunii de gen și participare a comunității. A fost lansat concursul pentru achiziționarea serviciilor de consultanță și a fost selectată Asociația Obștească "Gender Centru". Organizația a prezentat toate livrabilele în termen și raportul final cu recomandările de ajustare a le programului și a materialelor de instruire a cadrelor de conducere/cadrelor didactice din învățământul general privind valorificarea dimensiunilor cu referire la sensibilizarea de gen, incluziunea și participarea comunității standardelor standardelor de competență profesională, a fost aprobat de MECC în luna octombrie 2019.¹¹</p> <p>Acțiunea este realizată</p>
<p>7.4 Dezvoltarea modulelor/ programelor de formare a competențelor specifice necesare cadrelor didactice în lucrul cu copiii cu deficiențe senzoriale, tulburări din spectrul autist,</p>	<p>Programe de formare actualizate</p> <p>Numărul cadrelor didactice formate</p>	<p>În curs de realizare, termen depășit</p>	<p><i>Putem constata că această sub acțiune este implementată cu termen întârziat, dar fiind faptul că termen realizare a fost trimestrul III al anului 2019. Totodată MECC, în cadrul proiectului „Promovarea</i></p>

11

https://mecc.gov.md/sites/default/files/raportul_de_activitate_al_proiectului_reforma_invatamintului_in_moldova_pentru_anul_2019.pdf

<p>dizabilități severe și necesități complexe</p>		<p>educației incluzive în Republica Moldova", a elaborat termenii de referință pentru servicii de consultanță pentru elaborarea în profunzime a modulelor pentru educația incluzivă pentru formarea cadrelor didactice de sprijin și psihopedagogilor care lucrează cu copiii cu dizabilități și/ sau CES. A fost lansat concursul de achiziționare a serviciilor de consultanță și a fost contractată compania "Axa Management Consulting SRL" ce activează în consorțiu cu Centrul Educațional Pro Didactica. În luna ianuarie 2020, MECC va lansa concursul pentru selectarea a 20 de formatori care vor fi instruiți de către compania Axa Management Consulting SRL. Ulterior, acești formatori vor forma 450 cadre didactice de sprijin și psihopedagogi. Totodată MECC urmează să realizeze formarea cadrelor didactice de sprijin și a psihopedagogilor care lucrează cu elevii cu dizabilități și cerințe educaționale speciale, în conformitate cu Planul de implementare al PRIM pentru finanțarea adițională, formările urmează să fie defășurate în perioada 2020 pentru 450 cadre didactice de sprijin și psihopedagogi. MECC și echipa PRIM au determinat modalitatea de formare a cadrelor didactice de sprijin pentru inițierea procedurii de contractare a companiei de</p>
---	--	---

			logistică. Formarea va fi desfășurată regional (zona nord, centru și sud). În prezent, MECC cu suportul echipei PRIM elaborează termenii de referință pentru contractarea unei companii de logistică pentru asigurarea desfășurării formărilor.
Comentarii:			
Pentru atingerea acestor indicatori au fost întreprinse acțiuni concrete care au permis atingerea unui anumit progres, totuși 1 din cei 4 indicatori stabiliți a fi atinși până la finele anului 2019 este în proces de implementare în anul curent.			

Acțiunea 8: Instituționalizarea mecanismelor de autorizare a prestatorilor de programe de formare continuă în domeniul educației incluzive

Termen de realizare: Trimestrul IV 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării

Parteneri: Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, Institutul de Științe ale Educației

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
8.2. Stabilirea Cerințelor minime unice pentru programele de formare în domeniul educației incluzive (nr. ore, raport optim teorie/practică, nr. credite profesionale etc.)	Cerințe minime aprobate	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, MECC că această acțiune nu a fost implementată reieșind din specificul autonomiei instituțiilor de formare, până la moment, nu au fost elaborate, stabilite cerințele minime unice pentru programele de	Nerealizat

		formare în domeniul educației incluzive.	
8.3. Elaborarea, aprobarea și implementarea programelor de formare și acreditare a interpreților mimico-gestuali/limbajului semnelor	<p>Numărul programelor implementate</p> <p>Numărul persoanelor formate</p>	<p>Conform informației din răspunsul MECC Nr. 03/01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, se specifică că elaborarea, aprobarea și Implementarea programelor de formare și acreditare a interpreților mimico-gestuali/limbajului semnelor sunt în proces de implementare</p>	<p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în raportul privind implementarea Planului de acțiuni 2019 a Programului național de incluziune, informează următoarele:</p> <p>Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", facultatea psihologie și psihopedagogie specială, la ciclul II, masterat, o dată la 3 ani organizează cursul "Limbajul mimico-gestual". Dar în programul de studii este cursul "Comunicare alternativă. Limbajul semnelor și sistemul Braille".</p> <p><i>Putem constata că această sub acțiune este implementată cu termen depășit , dat fiind faptul că elaborarea, aprobarea și implementarea programelor de formare și acreditare a interpreților mimico gestuali/limbajului semnelor trebuia să se realizeze în anul 2019, iar până în prezent nu sunt careva date statistice despre numărul</i></p>

			<p><i>programelor implementate și numărul persoanelor formate</i></p> <p>În curs de realizare, cu termen depășit</p>
<p>Comentarii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informație exactă despre Numărul programelor implementate și numărul persoanelor formate, acreditate în limbajul semnelor nu este prezentat în nici un raport, document. • formate • Cerințele minime unice pentru programele de formare în domeniul educației incluzive (nr. ore, raport optim teorie/practică, nr. credite profesionale etc.) considerăm importante a fi stabilite de MECC și oferite ca și reper pentru instituțiile care oferă formare inițială și continuă. 			

Domeniul III: Reforma sistemului rezidențial de îngrijire a copilului

Obiective:

1. Reducerea continuă a numărului de copii aflați în îngrijire rezidențială

2. Asigurarea reintegrării socio-educaționale calitative a copiilor dezinstituționalizați din sistemul rezidențial de îngrijire a

copilului

Acțiunea 9: Colaborarea și coordonarea intersectorială în procesul de reformare a sistemului rezidențial de îngrijire a copilului

Termen de realizare: Trimestrul IV 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării,

Parteneri: Instituțiile partenere

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
9.1 Evaluarea complexă a instituțiilor rezidențiale subordonate Ministerului Educației, Culturii și	Notă analitică elaborată	Conform informației din răspunsul MECC Nr. 03/01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, în procesul de evaluare	Datele oferite de MECC și Raportul de activitatea pentru anul 2019 prezintă existența planurilor de reorganizare după evaluarea complexă a tuturor instituțiilor din subordinea Ministerului.

Cercetării și elaborarea planurilor de reorganizare/reformare pentru fiecare instituție		complexă a instituțiilor rezidențiale subordonate MECC sunt elaborate planurile de reorganizare/reformare per instituție.	Deși în nota analitică nu a fost identificată Acțiunea 9.1 este calificată ca și realizată.
9.2. Evaluarea complexă, multidisciplinară a situației copiilor plasați în instituțiile rezidențiale subordonate Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și elaborarea planurilor individualizate de reintegrare/asistență	Numărul de copii reintegrați/asistați	Conform informației menționate în Raportul doi și trei, combinate, de stat al Republicii Moldova privind implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități ¹² au fost evaluați toți beneficiarii instituțiilor rezidențiale, pentru a aprecia tipul de serviciu necesar pentru dezinstituționalizarea acestora	Conform informației din răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, în procesul de evaluare complexă, multidisciplinară a situației copiilor plasați în instituțiile rezidențiale subordonate Ministerului Educației, Culturii și Cercetării sunt elaborate planurile individualizate de reintegrare/asistență per copil. Acțiune realizată
9.3. Evidența dinamicii contingentului de copii în instituțiile rezidențiale	Baze de date actualizate semestrial Note informative elaborate	Conform informației menționate în Raportul doi și trei, combinate, de stat al Republicii Moldova privind implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități ¹³ în republică activează: 5 școli de tip-internat, 5 școli-internat speciale și	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020 MECC solicită informația privind fluctuația (admiterea, plasarea și ieșirea) copiilor din instituțiile rezidențiale și instituțiile de învățământ special. Ulterior este elaborată o notă informativă cu referire la

¹² <https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2020/10/Raport-II-si-III-implementare-Conventie-ONU-drepturile-persoanelor-cu-dizabilit%C4%83%C8%9Bi-rom.pdf>

¹³ <https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2020/10/Raport-II-si-III-implementare-Conventie-ONU-drepturile-persoanelor-cu-dizabilit%C4%83%C8%9Bi-rom.pdf>

		8 școli-internat auxiliare. Astfel, 75 copii cu dizabilități sunt plasați în instituții rezidențiale, iar 684 de copii cu dizabilități își fac studiile în instituții de învățământ special.	fluctuația copiilor din instituțiile rezidențiale și instituțiile de învățământ special. Ațiunea este realizată
9.4. Evaluarea modelelor/ practicilor de incluziune educațională a copiilor cu dizabilități de auz reintegrați în instituțiile de învățământ general	Raport elaborat	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020 această activitate este în proces de implementare	<i>Putem constata că această sub acțiune este implementată cu termen întârziat, dar fiind faptul că termen realizare a fost trimestrul IV al anului 2019. În curs de realizare, termen depășit</i>
9.5. Dezvoltarea și pilotarea modelelor de incluziune în învățământul general a copiilor cu dizabilități senzoriale, actualmente instituționalizați	Modele elaborate	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, această activitate este în proces de implementare	<i>Putem constata că această sub acțiune este implementată cu termen întârziat, dar fiind faptul că pilotarea acestor modele trebuiau să înceapă în anul 2019</i>
Comentarii:			
<ul style="list-style-type: none"> • Nota informativă privind evaluarea complexă a instituțiilor rezidențiale subordonate Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și elaborarea planurilor de reorganizare/reformare pentru fiecare instituție nu au fost identificate • 3 din 5 acțiuni stabilite au fost atinși cu succes în termenii notați. 			

Acțiunea 10: Colaborarea și coordonarea intersectorială în procesul de reformare a sistemului rezidențial de îngrijire a copilului

Termen de realizare: Trimestrul IV 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării,

Parteneri: Instituțiile subordonate

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
10.1. Revizuirea mecanismului de coordonare intersectorială a admiterilor/intrărilor în instituțiile rezidențiale	Ordin comun al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, în anul 2014, prin ordinul comun al Ministerului Educației și Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 1240/196-a din 17.12.2014 cu privire la plasarea temporară a copiilor în instituțiile rezidențiale și instituțiile de învățământ special a fost reglementată admiterea/intrarea copiilor în instituțiile rezidențiale. Totodată a fost elaborat și Regulamentul-tip al instituției de învățământ special aprobat prin ordinul ministrului Nr. 187 din 29 septembrie 2017, (Monitorul Oficial Nr. 42 1-427 din 01 decembrie 2017) unde este menționat că plasarea elevului în instituțiile de învățământ special are un caracter temporar.	Conform datelor prezentare acțiune se califică ca și realizată;
10.2 Monitorizarea continuă a incluziunii educaționale a copiilor dezinstituționalizați în instituțiile de învățământ general	Rapoarte elaborate	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr.	Acțiunea se califică ca și realizată

		46/20 din 21.09.2020, datele sunt reflectate în rapoartele de activitate ale SAP și OLSDÎ.	
10.3 Examinarea în ședințele Consiliului Consultativ în vederea realizării Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova a rezultatelor monitorizării/ evaluării incluziunii educaționale a copiilor dezinstituționalizați, cu identificarea aspectelor	2 ședințe organizate	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, această activitate este realizată.	Conform datelor oferite de MECC, acțiunea se consideră realizată cu recomandarea de a face publice Deciziile Consiliului Consultativ Realizată
10. 4 Dezvoltarea continuă a parteneriatelor de tip public privat, inclusiv cu reprezentanții sectorului asociativ, în promovarea educației incluzive și a drepturilor copiilor, în general	Acorduri de colaborare implementate	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, parteneriatele sunt realizate continuu.	Pe pagina MECC sunt prezentate date și informații privind acordurile de colaborare, partenerii de dezvoltare și organizațiile societății civile, precum și date cu privire la rezultatele colaborării Realizată.
Comentarii:			
<ul style="list-style-type: none"> Toți indicatorii stabiliți pentru anul 2019 au fost realizați în termen. 			

Domeniul IV: Participarea copiilor

Obiective:

1. Implicarea copiilor în promovarea educației incluzive

2. Asigurarea participării copiilor cu cerințe educaționale speciale în procesul de luare a deciziilor care îi vizează

Acțiunea 11:

Termen de realizare: Pe parcursul anului 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării,

Parteneri: Instituțiile partenere

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
11.1. Elaborarea materialelor informative (leaflete, postere, prospecte), inclusiv în format ușor de citit (de înțeles) privind esența și importanța participării copiilor	Materiale publicate online	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, au fost elaborate de către partenerii ministerului (LUMOS, PPFC, CCF Moldova).	Acțiunea se consideră realizată cu recomandarea de a plasa și pe paginile MECC CRAP materialele informative privind importanța participării copiilor.
Comentarii: <ul style="list-style-type: none">Au fost raportate doar produsele partenerilor și mai puțin acest indicator a fost realizat de MECC.			

Acțiunea 12: Asigurarea reprezentării copiilor cu cerințe educaționale speciale în organele de autogovernare școlară

Termen de realizare: Pe parcursul anului 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării,

Parteneri: Instituțiile de învățământ, Organele locale de specialitate în domeniul învățământului

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
12.1. Includerea în componența Consiliilor Naționale ale Elevilor a reprezentantului/ reprezentanților copiilor cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități	Nr. copiilor cu cerințe Educaționale speciale și/sau dizabilități incluși în Consiliile Naționale ale Elevilor	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, această activitate este realizată cu succes	În baza informației MEEC despre realizarea acțiunii, constatăm ca și una realizată cu recomandarea de a publica rapoartele de activitate pentru ultimii ani a Consiliului Nu sunt date statistice și informații cu privire la numărul copiilor cu CES și/sau dizabilități incluși în Consiliile Naționale ale Elevilor
12.2. Includerea în organele școlare de autogovernare (consilii, senat etc.) a reprezentanților copiilor cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități	Nr. copiilor cu cerințe Educaționale speciale și/sau dizabilități incluși în Organele școlare de autogovernare	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, această activitate este în proces de implementare	<i>Nu sunt date statistice privind copiii cu cerințe Educaționale speciale și/sau dizabilități incluși în Organele școlare de autogovernare</i> În curs de realizare, termen depășit
Comentarii: <ul style="list-style-type: none">Nu sunt date statistice cu privire la numărul copiilor cu CES/dizabilități în Consiliile Naționale ale Elevilor organele școlare de autogovernare (consilii, senat etc.)			

Acțiunea 13: Asigurarea coordonării inter- și cros-sectoriale în procesul dezvoltării educației incluzive

Termen de realizare: Pe parcursul anului 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării,

Parteneri: Instituțiile partenere

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
13.1. Organizarea ședințelor semestriale ale Consiliului Consultativ în vederea realizării Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova	Nr. Ședințe organizate	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, din 2019 consiliul nu s-a întrunit în ședințe conform unui plan prestabilit, cu excepția ședinței comune de prezentare și validare a raportului de evaluare pe marginea realizării Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020.	<i>Putem constata că această sub acțiune este implementată în termen</i>
Comentarii: <ul style="list-style-type: none"> Consiliului Consultativ în vederea realizării Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova nu s-a întrunit în ședințe trimestriale așa cum prevede planul de acțiuni, ceea ce poate contribui negativ la monitorizarea curentă a Planului de acțiuni. 			

Domeniul V: Monitorizare, evaluare, mediatizare în procesul dezvoltării educației incluzive

Obiective:

1. Evaluarea implementării Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020

2. Mediatizarea rezultatelor dezvoltării educației incluzive la nivel național

Acțiunea 15: Promovarea mobilizării comunitare/sociale în dezvoltarea educației incluzive

Termen de realizare: Pe parcursul anului 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării,

Parteneri: Instituțiile partenere

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
15.1. Organizarea campaniilor de mediatizare, mobilizare și responsabilizare socială în dezvoltarea și îmbunătățirea continuă a calității educației incluzive.	Numărul campaniilor organizate	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/ 01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, a această activitate a fost realizată cu succes.	Asigurarea dreptului la educație pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, inclusiv a copiilor cu dizabilități a fost principalul subiect discutat în cadrul celei de-a IV-a ediție a Conferinței naționale anuale privind educația incluzivă 2019 ¹⁴ . Evenimentul a contribuit la consolidarea eforturilor decidenților privind incluziunea copiilor, elevilor și studenților cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități în toate instituțiile de învățământ din Republica Moldova. Conferința a reunit aproximativ 200 de participanți: reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, societății civile, parteneri de dezvoltare. reprezentanți ai mediului academic, experți naționali și internaționali, părinți, profesori. În cadrul conferinței a avut loc Gala Educației Incluzive

¹⁴ <https://mecc.gov.md/ro/content/conferinta-nationala-dezvoltarea-educatiei-inclusive-republica-moldova-rezultate-actuale-si>

		<p>2019, care se desfășoară deja al IV-lea an consecutiv. Trofeul „Alexandra Grajdian” pentru CURAJ și INOVAȚIE în promovarea educației incluzive a fost acordat Grădiniței creșă nr. 2 Foișor or. Edineț. în cadrul Galei, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în parteneriat cu APSCF au acordat mențiuni pentru promovarea educației incluzive: IP Gimnaziul „V. Bulicanu”, s. Boldurești. r-nul Nisporeni - pentru „Asigurarea oportunităților educaționale pentru fiecare copil”; Instituția de Educație Timpurie nr.10 „Miorița”, mun. Bălți pentru ”Implicarea pro-activa în promovarea practicilor incluzive în sistemul educațional”. Evenimentul a fost organizat de Ministerul MECC împreună cu Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF Moldova) și Alianța ONG-urilor active în domeniul protecției familiei și copilului, în contextul implementării Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020.</p> <p>Realizată</p>
--	--	--

Comentarii:

- A fost raportată doar Conferința națională anuală privind educația incluzivă 2019 ca măsură de mediatizare, mobilizare și responsabilizare socială în dezvoltarea și îmbunătățirea continuă a calității educației incluzive, nu au putut fi observate și alte măsuri sau inițiative ale MECC ce vizează indicatorul stabilit mai sus.

Acțiunea 16: Asigurarea sustenabilității proceselor aferente dezvoltării educației incluzive la nivel național

Termen de realizare: Pe parcursul anului 2019

Responsabil: Ministerul Educației Culturii și Cercetării,

Parteneri: Instituțiile partenere

Costuri de implementare (mii lei): În limita bugetului disponibil

Sub - acțiune	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului înregistrat / mențiuni
16.1 Examinarea de către Consiliul consultativ în vederea realizării Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020 a modelelor de educație incluzivă, dezvoltate în perioada 2011-2020	Numărul ședințe organizate	Realizată Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020, Examinarea de către Consiliul consultativ în vederea realizării Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020 a modelelor de educație incluzivă, dezvoltate în perioada 2011- 2020 a fost realizat cu succes. ¹⁵	Evaluarea Programului pentru Dezvoltarea Educației Incluzive 2011- 2020 în Republica Moldova, inclusiv aplicarea standardelor școlare prietenoase pentru copii, a fost implementat în perioada Mai – Decembrie 2019 de MECC și UNICEF. Raporul de evaluare a fost prezentat în cadrul Conferinței naționale anuale privind educația incluzivă 2019. Raportul de evaluare privind implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2011-2020 a fost examinat în ședința

¹⁵ <https://www.unicef.org/moldova/rapoarte/evaluarea-comun%C4%83-implement%C4%83rii-programului-de-dezvoltare-educa%C8%9Biei-incluzive-anii-2011>

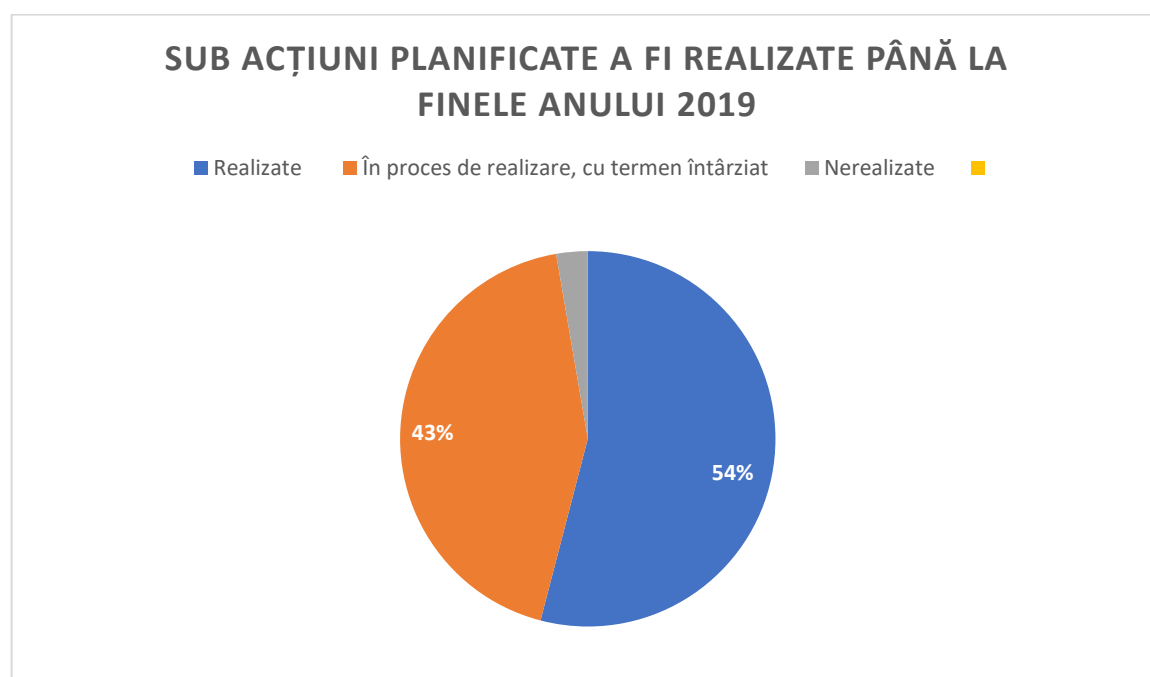
			<p>Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului.¹⁶</p> <p>Consiliul a decis includerea unui capitol, dedicat educației incluzive, cu măsuri concrete, în proiectul strategiei "Educație 2030" și a unui plan de acțiuni în acest scop</p>
16.2. Promovarea modelelor de educație incluzivă validate în sistemul național de învățământ	Deciziile oficiale ale Ministerului Educației, Culturii și Cercetării publicate	Conform informației în răspunsul MECC Nr. 03/01-09/6168 din 04.11.2020 la demersul Centrului "Speranța" Nr. 46/20 din 21.09.2020 este în proces de implementare	Raportul MECC nu reflectă date cu privire la deciziile despre modelele validate de educație incluzivă, însă informația adițională specifică acțiunea fiind în proces de implementare. În curs de realizare cu termen depășit.
<p>Comentarii: Nu au fost identificate careva decizii oficiale ale MECC modelele de educație incluzivă validate în sistemul național de învățământ</p>			

¹⁶ <https://cnpdc.gov.md/ro/content/prim-ministrul-ion-chicu-prezidat-sedinta-consiliului-national-pentru-protectia-drepturilor>

Analiza gradului de implementare a acțiunilor și sub-acțiunilor planificate în anul 2019

A fost analizat stadiul de îndeplinire a tuturor celor 37 de sub-acțiuni planificate până la data de 31 decembrie 2019 sau o dată anterioară, astfel în tabelul de mai jos putem să observăm numărul acțiunilor realizate, celor în curs de realizare sau nerealizate de gradul de realizare a acțiunilor în termenul stabilit dar și care au un termen depășit de realizare.

Domeniul de intervenție	Realizate	În curs de realizare. Termen depășit	Nerealizate
Domeniul 1	4	6	0
Domeniul 2	4	6	1
Domeniul 3	7	2	0
Domeniul 4	3	1	0
Domeniul 5	2	1	0
Total	20	16	1

Planul nu conține rubrica "indicatori de progres" și "costuri" pentru a înțelege în ce măsură au fost atinși indicatorii, precum și cum au fost valorificate resursele financiare alocate în acest scop. Unele date prezentate sau identificate nu sunt suficiente pentru a aprecia gradul de realizare a indicatorilor. În același timp datele și informațiile prezentate în rapoartele publice ce vizează progresul din acest domeniu diferă.

Studiu de caz - raionul Anenii Noi

Acest studiu de caz are ca scop descrierea schimbărilor și rezultatelor atinse în implementarea activităților planificate pentru anul 2019, stipulate în Planului de acțiuni pe anii 2019 – 2020 aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. nr.521 din 15.05.2019 privind implementarea Programului privind incluziunea educațională implementat în perioada 2011-2019.

Elaborarea acestui studiu de caz s-a bazat pe colectarea de informații și date de la nivelul raionului Anenii Noi și pe interpretarea și analiza acestor informații și date printr-un amestec de metode de cercetare socială (cercetare documentară, demersuri, interviuri).

Datele colectate astfel au fost contextualizate și analizate ținând cont de statusul și evoluția la nivel de raion în ceea ce privește educația incluzivă (adică modul în care copiii cu CES au fost integrați în educația de masă), precum și în coroborare cu datele cantitative și calitative ce au fost solicitate părților implicate în implementarea Planului de acțiuni pe anii 2019 – 2020.

Raionul Anenii Noi este amplasat în zona de sud-est a Republicii Moldova, situat la o distanță de 35 km de capitala țării. Suprafața totală - 892 km. Populația raionului Anenii Noi constituie 83.0 mii locuitori, din care: 8,6 mii persoane – populația urbană, 74,6 mii persoane – populația rurală. Raionul Anenii Noi are în total 45 localități, inclusiv: orașul anenii Noi și 44 sate. În structura teritorial-administrativă sunt 26 de primării. În raionul Anenii Noi activează 36 instituții de învățământ. Numărul total de elevi: 10867 elevi în instituțiile școlare dintre care numărul de elevi cu CES constituie 301, 120 copii în școli profesionale polyvalente. Actualmente în instituțiile de învățământ din raion își desfășoară activitatea 860 de pedagogi.

În baza răspunsului nr. 449 din 29.10.2020 al Serviciului de Asistență Psihopedagogică din r. Anenii Noi la solicitarea nr.103 din 23.10.2020 a Alianței Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova, s-a constatat că anual, din bugetul raionului se repartizează /alocă 2%, pentru Fondul de Educație Incluzivă, conform „Regulamentul privind formarea, repartizarea mijloacelor fondului pentru educația incluzivă” aprobat prin Decizia CR nr. 02-07 din 22.05.2014.

Analizând numărul de copii cu cerințe educaționale speciale în anul 2019, în raionul Anenii Noi putem constata că bugetul alocat a acoperit cheltuielile doar pentru salarizarea cadrelor didactice de sprijin – 24,25 unități CDS (suma fiind insuficientă pentru toate unitățile necesare de CDS (necesar 26,25 unități CDS) în raport cu numărul de elevi cu CES - 301 copii). Pentru deschiderea noilor centre de resurse și menținerea lor nu se ajung resurse financiare

În perioada 2013-2018 au fost create și dotate 16 Centre de Resurse pentru Educația Incluzivă (CREI) în instituțiile de învățământ primar secundar general (din bugetul raionului) și 4 CREI în instituțiile de educație timpurie (din bugetul APL II). Misiunea Centrelor de Resurse constă în asigurarea unui proces educațional incluziv și de calitate pentru toți copiii la nivel de instituție de învățământ.

Pentru a facilita cartografierea CREI a fost creat harta amplasării CREI care este plasată pe pagina web a Direcției Educație¹⁷.

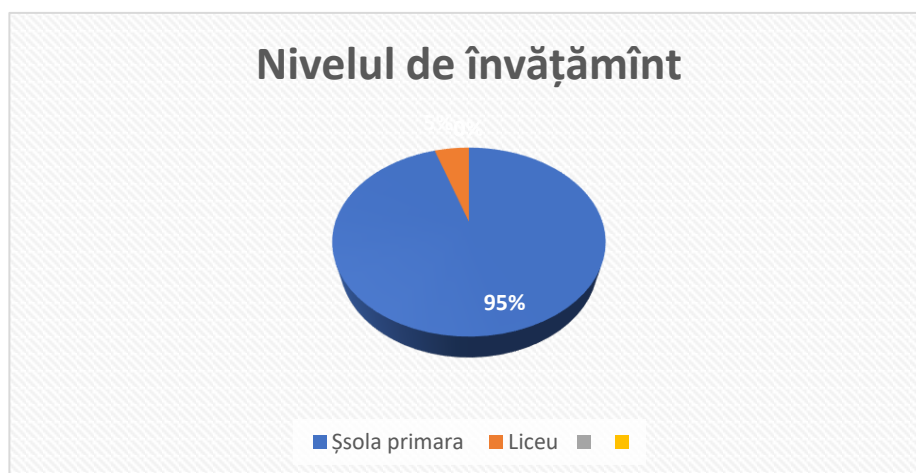
În anul 2019 s-a monitorizat activitatea CMI, CREI și a CDS din toate 30 de instituții primar secundar generale din raion. Scopul monitorizării a fost stabilirea modului în care instituția de învățământ general respectă prevederile legislației în vigoare în domeniul educației incluzive. Componenta nominală a CMI este aprobată anual către începutul noului an școlar prin Ordinul directorului instituției de învățământ.

În anul de studii 2019-2020 în raionul Anenii Noi 225 elevi beneficiau de asistența CDS la CREI și 65 elevi doar de CDS(nu în toate instituțiile de învățământ sunt centre). Activitatea CDS se realizează în conformitate cu „Reperetele metodologice privind activitatea CDS” aprobate prin Ordinul MECC nr.209 din 27.02.2018. Cadru didactic de sprijin, în comun cu specialiștii care asistă copilul, elaborează și realizează planul săptămânal de asistență pentru fiecare copil, în care se indică, ziua, formele de asistență, prestatorul, și timpul desfășurării.

În instituțiile de învățământ din raionul Anenii Noi elevii cu CES participă activ în activitățile extracurriculare, însă nu sunt incluși în consiliile locale a elevilor. Doar elevii cu necesități special din IPCE Gimnaziul-Grădiniță "Luceafărul" Delacău sunt implicați ca voluntari în activități din sectorul "Din Suflet pentru Suflet" și în sectorul "Eco-Team".

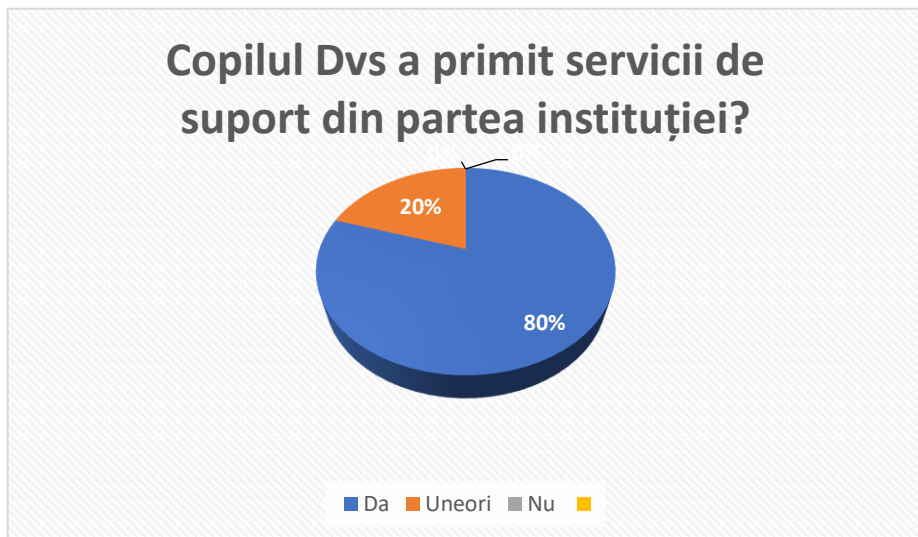
Pentru colectarea opiniilor despre procesul de incluziune educațională am utilizat interviul semi structurat aplicat la 20 părinți. Acest interviu a fost realizat cu suportul reprezentanților Serviciului de Asistență Psihopedagogică, care au contactat fiecare părinte pentru a solicita acordul de a participa la interviu.

1.Copilul dvs. a frecventat în anul 2019 liceu sau școala primară?

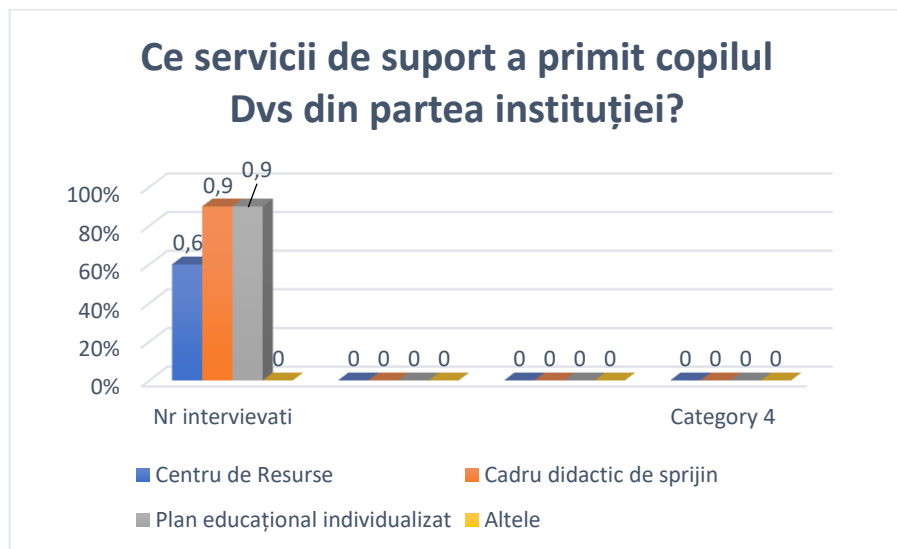

¹⁷ <http://aneniinoi.educ.md/centre-de-resurse/>

3. Copilul Dvs. a primit servicii de suport din partea instituției de învățământ în anul 2019?

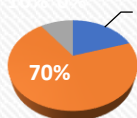

4. Ce servicii de suport a primit copilul dvs. din partea instituției de învățământ?

5. Dacă copilul Dvs. beneficiază de suportul cadrului didactic de sprijin Va rugăm să apreciați de la 1 la 10 activitatea acestui:

Apreciați de la 1 la 10 serviciile oferite de Cadru Didactic de Sprijin

■ Nota 10 ■ Nota 8 ■ Nota 6 ■

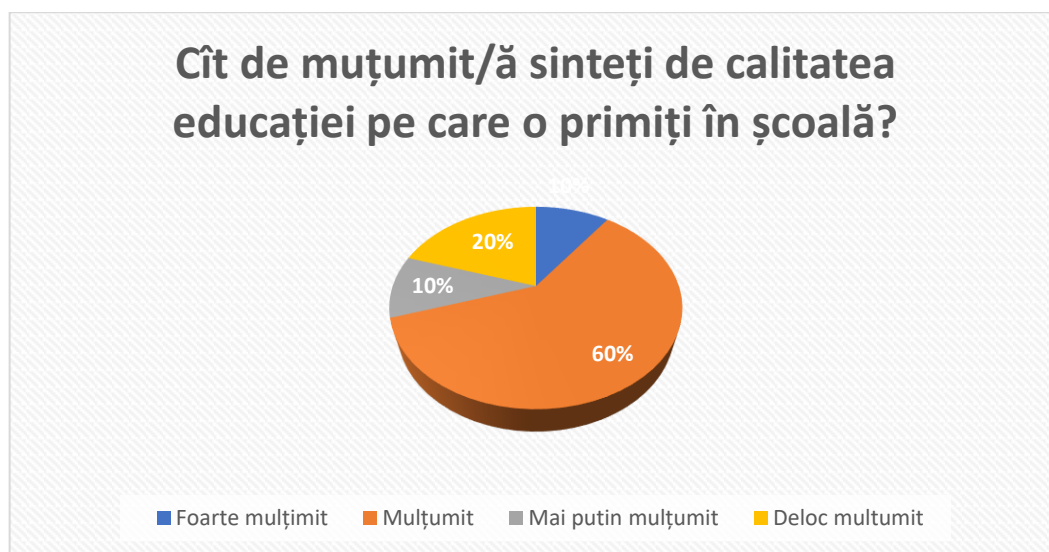
6. Ce propuneri ați avea pentru activitatea cadrului didactic de sprijin?

1.	Activități mai diverse, să dureze activitățile mai mult timp
2.	Nu avem
3.	Suntem mulțumiți
4.	Mai multe activități, activități logopedice
5.	Cadrul didactic de sprijin sa petreacă cu copilul măcar 1 ora zilnic. Vreau sa las copilul măcar 1 ora pe zi cu cineva, pentru ca sa-i dezvolt independența, sa nu fie atât de dependent de mama.
6.	Vrem mai multe activități
7.	Activități mai diverse

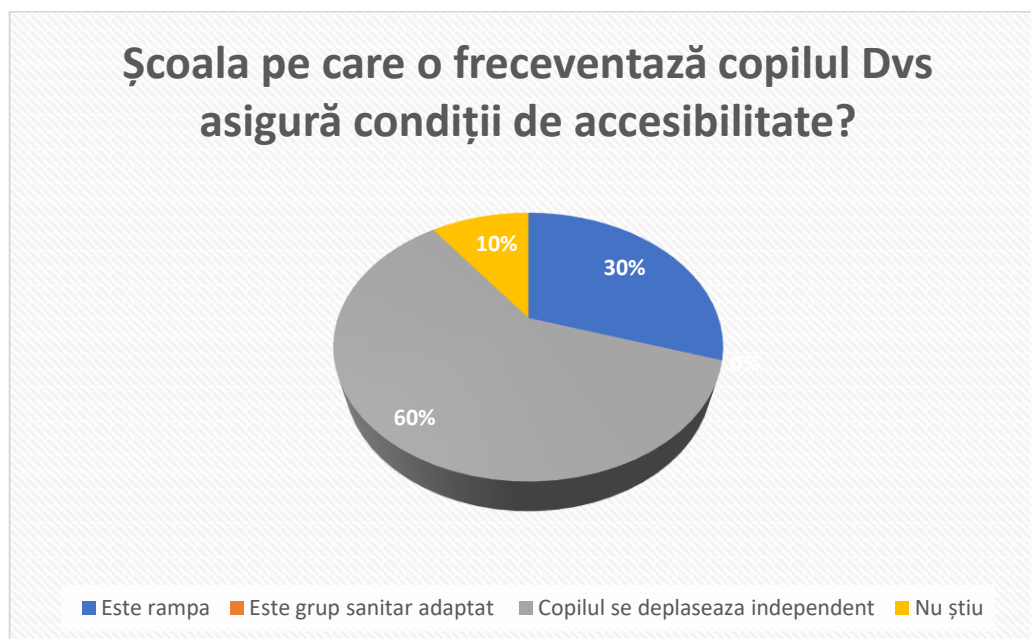
7. Ce ar trebui de schimbat / de îmbunătățit în serviciile pe care le oferă instituția de învățământ?

1.	Totul este bine in instituția de învățământ
2.	Activități individuale mai de durată, cel puțin 1 ora zilnic
3.	De lucrat cu copii din localitate, sa-și schimbe atitudinea față de copii cu dizabilitate
4.	Mai multe activități speciale pentru copil, atenție
5.	Sa ofere activități pentru viață independentă
6.	Vrem mai multe activități pentru copiii cu dizabilități
7.	Activități extrașcolare pentru copilul meu, copilul să aibă activități zilnic la centrul de resurse

9. Cît de mulțumit(ă) sunteți de calitatea educației pe care a primit-o la școală/grădiniță copilul dvs. în anul 2019?

13. Școală pe care o frecvențați asigură condiții de accesibilitate:

Concluzii

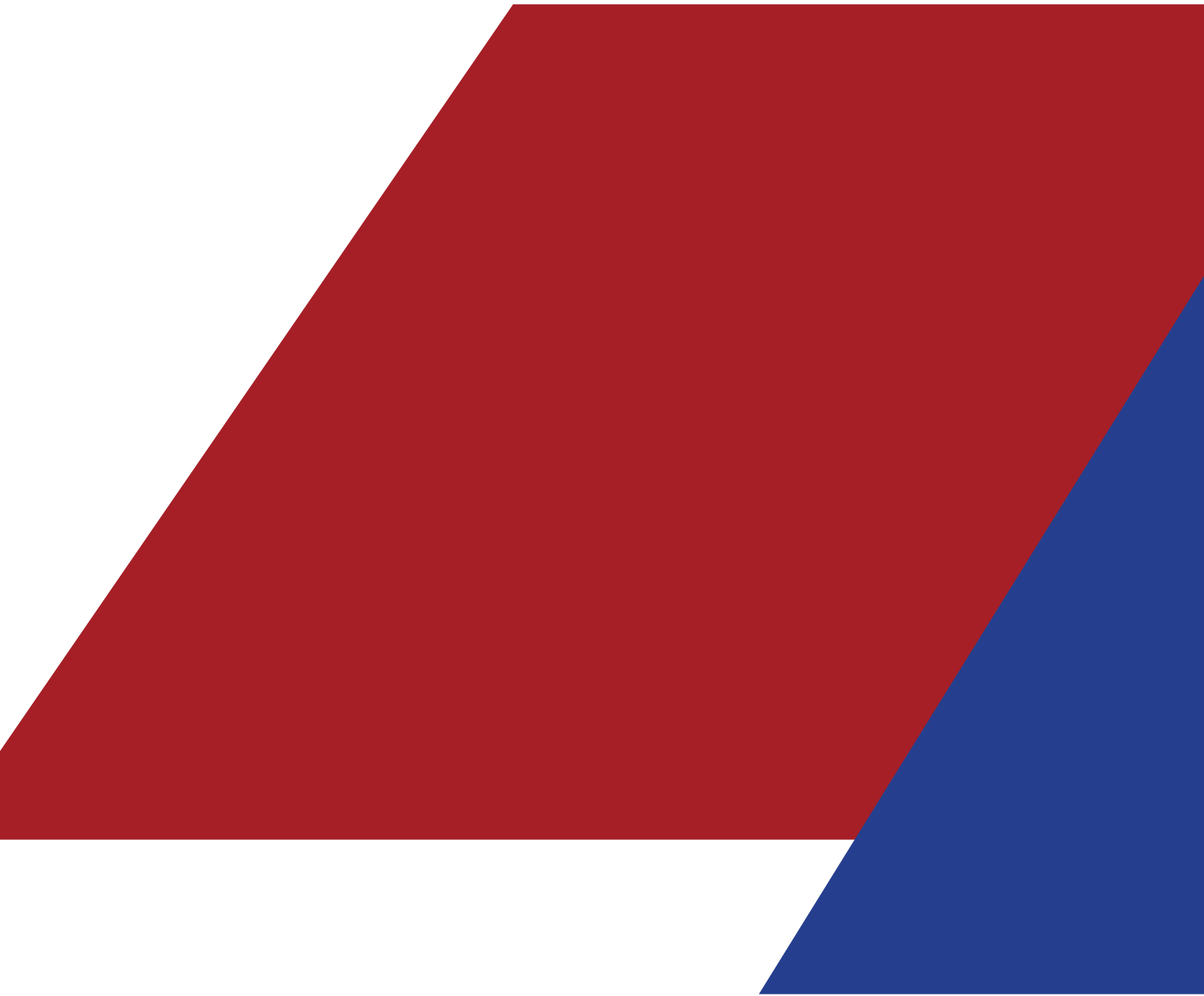
În cadrul acestui raport au fost supuse monitorizării și analizei 37 de sub-acțiuni care au avut termenul de realizare până la finele anului 2019 sau o dată anterioară, astfel 20 dintre aceste sub-acțiuni au fost realizate în termenii stabiliți, 16 sub-acțiuni sunt în curs de realizare dar au termen depășit, o sub-acțiune nu este realizată.

- *Raportul de activitatea al MECC pentru anul 2019 nu include toate rezultatele privind Planul de acțiuni 2019 a PNEI conform Ordinului 521 din 2019;*
- *Datele din diferite rapoarte publicate diferă sau includ parțial informația privind rezultatele obținute;*
- *Planul de acțiuni nu prezintă costurile planificate și în cazurile determinate exact partenerii responsabili pentru anumite acțiuni;*
- *Rapoartele analizate la acțiunile specifice nu prezintă rezultate în raport cu indicatorii planificați;*
- *Rapoartele analizate nu fac referință la rezultatele atinse de toți partenerii de implementare: instituțiile responsabile, organizațiile societății civile.*
- *Insuficiența resurselor financiare repatriate din fondul pentru educație incluzivă*

Recomandări

- 1) Elaborarea Raportului privind implementarea Planurilor de acțiuni anuale separate de raportul de activitate general al Ministerului Educației Culturii și Cercetării, cu scopul reflectării rezultatelor atinse pentru toate activitățile și indicatorii stabiliți, ceea ce va permite fiecărei persoane interesate să cunoască gradul de implementare a politicii, rezultatelor atinse și impedimentelor, dar și diminuarea riscurilor de omitere a unor acțiuni din procesele de planificare și bugetare de viitor.
- 2) Formularea indicatorilor de progres numerici și indicatorilor de referință (inițiale) pentru a facilita monitorizarea progreselor atinse, inclusiv dacă aceste progrese sânt semnificative în raport cu cele planificate.
- 3) Includerea costurilor pentru activitățile planificate și raportarea costurilor utilizate pentru implementarea Planului, fapt care va scoate în evidență acțiunile și costurile neacoperite.
- 4) Publicarea tuturor materialelor, rapoartelor, studiilor, metodologiilor elaborate de MECC, instituțiile responsabile și organizațiile partenere de implementarea educației incluzive pe paginile web, rețelele de socializare pentru a asigura accesul la aceste resurse a tuturor celor interesați: cadre didactice, părinți, instituții responsabile, organizații ale societății civile;
- 5) Publicarea materialelor, informațiilor cu privire la deciziile luate de Consiliul Consultativ pentru Educației Incluzivă.
- 6) Alocarea resurselor suficiente pentru creșterea numărului de activități, evenimente, campanii de informare, sensibilizare pentru promovarea atitudinii și înțelegerii corecte a procesului de educației incluzivă de toții actorii;
- 7) Implicarea părinților în procesele decizionale, evaluarea și monitorizarea educației incluzive.

- 8) La nivel local este necesară suplinirea resurselor financiare destinate educației suma fiind insuficientă pentru toate unitățile necesare de CDS dar și buna funcționare a CREI.

Chişinău 2020